

Metsähallituksen OECM-aluerajausten aluetyypit

Suojelumetsä

Arvokkaita metsä- ja suoalueita, jotka on siirretty Metsähallituksen hallinnollisella päätöksellä pysyvästi suojeluun jo ennen OECM-aluerajauspäätöstä. Alueet eivät kuitenkaan ole lakisääteisiä suojelualueita.

Soidensuojelun täydennysehdotuksen kohde

Soidensuojelutyöryhmän (2012–2015) tunnistamia, luonnonarvojensa puolesta valtakunnallisesti arvokkaita ja nykyistä suojelualueverkostoa parhaiten täydentäviä suoalueita. Aluetyyppiin luetaan soidensuojelun täydennysehdotus -kohteista ne, jotka on suojeltu Metsähallituksen hallinnollisella päätöksellä jo ennen OECM-aluerajauspäätöstä.

Käsittelyn ulkopuoliset METSO-alueet

Metsähallituksen hallinnollisella päätöksellä suojeltuja, inventointitietoon perustuvia ja METSO-ohjelman kriteerit täyttäviä arvokkaita tai suojelualueina aliedustettuja elinympäristöjä. Aluetyyppi sisältää erilaisia suojeltavia tai ennallistettavia METSO-kohteita.

Metsä-Lappi-kohteet

Luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja edistämisen kannalta arvokkaita metsäisiä suojelukohteita. Alueet on tunnistettu osana laajempaa neuvotteluprosessia sidosryhmien kanssa, koskien tiettyjä valtion metsäalueita Lapissa. Tähän aluetyyppiin sisältyvät kohteet, jotka on sovittu siirrettäväksi pysyvästi metsätalouskäytön ulkopuolelle em. neuvotteluprosessin lopputuloksena tehdyllä Metsähallituksen hallinnollisella maankäyttöpäätöksellä.

Pysyvät ekologiset yhteydet

Aluetyyppiin luetaan luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen, edistämisen ja eliölajien leviämisen sekä elinympäristöjen kytkeytyneisyyden kannalta arvokkaita metsäisiä rauhoitusalueita, joilla ei harjoiteta metsätaloutta. Aluetyypin kokonaisuus koostuu kohteista, jotka on suojeltu Metsähallituksen hallinnollisella päätöksellä osana Etelä-Suomen ja Lapin luonnonvarasuunnittelun (LVS) neuvotteluprosesseja jo ennen OECM-aluerajauspäätöstä. Aluetyyppiin eivät kuulu alue-ekologisen verkoston ekologiset yhteydet, joista ei ole tehty erillistä hallinnollista päätöstä niiden siirtämiseksi metsätalouden toiminnan ulkopuolisiksi alueiksi ja joihin voidaan siten kohdistaa metsätalouden rajoitettuja toimenpiteitä Metsähallituksen ympäristöoppaan ohjeistusta noudattaen.

Luontokohteet

Aluetyyppiin luetaan valtion monikäyttömetsien luontokohteita, joilla ei harjoiteta metsätaloutta. Luonnonhoidolliset toimenpiteet ovat niillä sitä vastoin mahdollisia. Luontokohteisiin sisältyvät sekä metsälain 10 §:n erityisen tärkeät elinympäristöt että

luonnonsuojelulain 64 §:n suojellut luontotyytit ja luonnonsuojelulain 65 §:n tiukasti suojellut luontotyytit. Lisäksi aluetyyppiin on sisällytetty muita huomioon otettavia arvokkaita elinympäristöjä. Luontokohteet-alueetyyppiin luetaan Metsähallituksen ympäristöoppaassa määritellyt monikäyttömetsien luontokohteet (ks. Metsähallitus Metsätalous Oy:n ympäristöopas.) Aluetyyppiin luetaan luontokohteiden lisäksi Euroopan unionin luontodirektiivillä ja luonnonsuojelulailla suojeltujen lajien elinympäristöjä.

Ennallistetut luontokohteet

Ennallistetut luontokohteet ovat luonnonhoitotoimenpitein käsiteltyjä luontokohteita (ks. Metsähallitus Metsätalous Oy:n ympäristöopas). Ennallistetuista suoluontokohteista ainoastaan rehevät suot sisältyvät aluetyyppiin "Ennallistetut luontokohteet". Muut soiden ennallistamiskohteet sisältyvät puolestaan aluetyyppiin "Luonnontilaistumisprosessissa olevat suoekosysteemit". Ennallistetuilla luontokohteilla ei harjoiteta metsätaloutta. Luonnonhoidolliset toimenpiteet ovat niillä sitä vastoin mahdollisia myös jatkossa.

Luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset suoekosysteemit

Aluetyyppiin luetaan luonnontilaisia ja luonnontilaisen kaltaisia suoekosysteemejä, joita ei ole kuivatettu metsätaloudellisin ojituksin. Kohteet ovat luontaisen leimallisesti vähäpuustoisia ja metsätalouskäytön ulkopuolella, mutta niiden kautta voidaan tarvittaessa järjestää puunkorjuun vaatimia kuljetusyhteyksiä toimittaessa esimerkiksi metsätaloudenpiirissä olevilla kangasmetsäsaarekkeilla soiden takana. Kuljetusyhteydet järjestetään kuitenkin siten, että aluetypin ominaispiirteet ja hydrologia säilyvät (esim. talvitie- ja lavotusratkaisut).

Luonnontilaistumisprosessissa olevat suoekosysteemit

Aluetyyppiin luetaan aiemmin ojitamalla kuivatettuja soita, jotka on aktiivisin toimin ennallistettu palautumaan kohti ojitusta edeltänyttä luonnontilaa. Ennallistettavien soiden valintaperusteena on, että niillä esiintyy suoluontotyypeille tunnusomaisia indikaattorilajeja ja rakennepiirteitä, jolloin niillä on hyvä ennallistumisodote. Tavoitteena on myös hydrologisesti ehyiden suokokonaisuuksien muodostaminen. Lisäksi niiden avulla parannetaan luonnontilaisten ja luonnontilaisen kaltaisten suoekosysteemien ekologista kytkeytyneisyyttä. Ennallistamistoimien valmistuttua kohteet siirtyvät pysyvästi käytön ja taloudellisen toiminnan ulkopuolelle.

Pohjoisten korkeiden alueiden kalliokot ja louhikot

Aluetypin kohteet on määritetty poimimalla kriteerit täyttävät kohteet Metsähallituksen liiketoiminnan taseessa olevien alueiden Sakti-biotooppikuvioilta paikkatietohakuna. Osana tarkastelua tehtiin poimintatuloksen verifiointia vertaamalla sitä Metsätalous Oy:n kasvupaikkatietoon.

Luontaistalousalueiden monimuotoisuusarvoiltaan tärkeät ekosysteemit

Aluetyyppeihin luetaan luonnon monimuotoisuuden säilymisen, edistämisen ja eliölajien leviämisen kannalta arvokkaita metsäekosysteemejä sekä luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia suoekosysteemejä Lapin pohjoisosissa, saamelaiden kotiseutualueella sijaitsevilla luontaistalousalueilla, joita hallinnoidaan Metsähallituksen kolmannessa taseessa.

Ensisijaisesti poronhoidon ja luontaistalouden käyttöön tarkoitetuilla kolmannen taseen alueilla ei harjoiteta metsätaloutta, eikä niille ole asetettu tuottovaatimusta. Aluetyypin merkittävimmät ja laaja-alaisimmat Natura-luontotyytit ovat luonnonmetsät, aapasuot ja puustoiset suot. Aluetyypirajaukseen sisältyy myös pinta-alaosuudeltaan vähäisiä määriä alueita, joiden Natura-luontotyytiä ei ole määritetty. Lisäksi luontaistalousalueilla sijaitsevat, valtion vesialueisiin luettavat sisävedet on lisätty ko. aluetyypin rajaukseen: luontaistalousalueella sijaitsevat vesialueet ovat luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia, ja niiden luontoarvojen voidaan katsoa säilyvän alueiden käyttöehtojen mukaisessa toiminnassa. Lapin luontaistalousalueella maankäyttö keskittyy tienvarsialueille. Aluetyypin määrittelyssä on päätiestön varsille jätetty molemminpuolinen yhden kilometrin vyöhyke, jolta alueita ei ole sisällytetty OECM-alueirajaukseen. Lisäksi rajauksesta on jätetty pois mm. kaava-alueet, olemassa olevat kiviainespaiikat sekä kaivospiirit ja olemassa olevat vuokrasopimusalueet.